

Tionde roten, tomt 6

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Klädespressaregatan nära

Elfte roten 1657h–70

Östra vallen och Gustavus Primus

Jon Nilsson klädemakare eller klädepressare var bosatt här redan 1663, men först den 5.7.1669 lagbjöds första gången *Carsten Möllers* tomt den *Jürgen von Holten* på hans vägnar sålt för 120 rdr till Joen Nilsson klädemakare. Den 14.2.1670 fick Joen Nilsson klädemakare fastebrev på den tomt han köpt av Carsten Möller i Hamburg. Det sägs 1698 att Jon Nilsson var klädespressare *Christian Dögens* företrädare i yrket.

Måns Larsson i Kåhög – i M1676 (RA) betecknad som kronebåtsman – fick 23.8.1677 första uppbud på framlidne klädespressaren Jonas Nilssons hus och gård, vilken han tillhandlat sig för 224 rdr av Jonas Nilssons barns förmyndare *Jonas Kruse*.

Det finns inga antydningar om var inom området 10.6–10.10 denna gård låg. Alla dessa tomter kom så småningom att tillhöra Måns i Kåhögs änka eller ättlingar. Det tycks i stort sett ha varit obebyggt – om mågen materialskrivaren sägs det (se 10.9–10) att han hade upptagit tomten av träsk och moras.

Vid Sävedals häradsting i oktober 1694 vände sig framlidne borgaren i Göteborg Måns Larsson Kåhögs änka *Anna Olofsdotter (Hising)* samt hennes svägerska Borgaren i Göteborg *Sven Larsson Kåhögs* efterleverska *Barbro Andersdotter* på sina omyndiga barns vägnar mot sina mäns broder bonden *Börge Larsson i Kåhög*. En annan ännu levande broder var *Anders Larsson Kåhög*. Tillsammans med tomt 10.9 tillskrives emellertid denna tomt 10.6 Måns Larsson Kåhögs änka 1696 (om tomtöreslängderna är rätt tolkade). Tomten räknades emellertid bara som halv i 1698 års tomtöreslängd och betecknas som änkans bakgård. 1706 redovisas den tillsammans med 10.9 som 2 1/2 tomt. 1710 och några år framåt svarar *Johan Roth* för dessa 2 1/2 tomter.

Ännu 1730 sammanförs 10.6, 10.7 och 10.8 till ”Rothens arvingars tomt”.

Men till 10.6 flyttade 1733 *Olof Nilsson*, som 1733–35 kallades timmerman vid fortifikationen men 1736 krögare. Enligt bouppteckningen efter honom 30.8.1744 var han bror till tunnbindaren *Anders Hagman*. Han efterlämnade ett litet hus på 1/4 dels tomt åt vallen vid Lilla Bommen mellan skeppare *Fredrik Pettersson* och klädesvävare Måns Ström, värt 300 d smt.

Hans änka hette *Brita Kollberg*. Deras sinnessvage son *Carl Magnus Olofsson Hagman*, född 1731, drunknade 26.6.1772. Beskrivningen på tomten synes mest motsvara 10.6. En *Lars Hansson*, som förut hade tjänat på landet i nio år och sedermera hos manufakturisten Herr *Abraham Dahlgren* i sex år, skrev i en supplik 31.8.1744 (EIIb:32) att han nu skulle träda i äktenskap med avlidne hustimmermannen Olofs änka, som ägde hus och gård vid Lilla Bommen, varigenom han blev bofast i staden. Han begärde tillstånd att få bli hustimmerman i staden. Han kallas också först timmerman i tomtöreslängden men sedan 1755–60 brandvaktkarl (Kollberg el Carlberg?).

Enligt bouppteckningen efter brandvaktsskarlen Lars Hanssons avlidna hustru *Brita Carlberg*, död 14.5.1756, vars barn i föregående gifte var ostindiefararen *Carl Magnus Olofsson*, ägde han hus och gård med fjärdedels tomt vid Lilla Bommen mellan Sjökapten Fredrik Petterssons bakgård och klädesvävare Måns Ströms änkas hus, värt 640 (19.7.1756, Berg II:5–6, 59–60). Själv efterlämnade han enl bouppteckning 11.12.1761 1 015:26 d smt, därav samma lilla gård bredvid kapten Petterssons bakgård, värderad 716.12 d. Hans änka *Brita Olofsdotter* medförde gården i sitt nya äktenskap med *packhuskarlen Jonas Ytterberg*. Hon avled barnlös 11.10.1763 (Berg II:11–12, 328). Vigsel hade ägt rum 20.6.1762.

Den 7.8.1771 begärde packhuskarlen *Jonas Wennerlund* laga inteckning i skoflickaren mäster Jonas Ytterbergs vid Lilla Bommen och Klädespressargatan belägna hus och gård till säkerhet för förskrivning den 22.12.1769. Wennerlund var själv skyldig hushyra för 2½ år.

Den 20.2.1773 pantsatte Jonas Ytterberg för lån av 100 d smt hus och gård på Klädespressargatan till drängen *Anders Andersson*.

Tomtlängden 1775 anger gården tillhöra ”skoflikaren Jonas Ytterberg, nu mera lanttullbesökaren Petter Landtberg”. Den senare var ägare ännu 1780.

Sedan hustru *Brita Landtberg* hade samtyckt till mannen lanttullbesökaren Petter Landtbergs ansökning, beviljade rådhusrätten 11.11.1776 inteckning för den senares myndling *Anna Maria Landtbergs* arvsfordran i Landtbergs hus och gård vid Klädespressargatan.

Gården står 1785 skriven på *salteribetjanten Fredrik Ohlsson* och 1786–90 på jungfru *Märta Christina Sundbeck*.

Åren 1800–07 kallades gården snickare *Hultmans* ödetomt – år 1807 preciserat till *snickaren Nicolaus Hultman*. Han ägde också 10.5.

Senare uppbud av 10.6

snickarmästare Niclas Hultman 19.5.1794, 922

10.6–8 änkan *Catharina Charlotta*

Stade 28.1.1856, 25 # 19